

## СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

### ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЗИКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОЄКТІВ ПІДПРИЄМСТВ

**Ємельянов Олександр Юрійович**

д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій  
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Будь-яке підприємство характеризується як сукупним економічним потенціалом [1], так і його окремими складниками, зокрема маркетинговими [2], збутовими [3, 4], виробничими [5–7] та іншими економічними можливостями, до яких належить і потенціал ресурсозбереження [8–10]. Реалізація цього потенціалу дає змогу впровадити на підприємствах ресурсозберігаючу модель їх розвитку [11–14] та здійснити ресурсозберігаючі, зокрема енергозберігаючі, технологічні зміни [15–20]. Проте реалізація на підприємствах енергозберігаючих проєктів часто гальмується наявністю різних бар'єрів [21–25], насамперед фінансових, одним зі способів подолання яких є використання позик для фінансування заходів з енергозбереження.

Необхідно відзначити, що оцінювання економічної ефективності та обґрунтування доцільності взяття позик з метою фінансування енергозберігаючих проєктів потребують наявності значних обсягів інформації. Цю інформацію можна поділити на низку блоків. Зокрема, за ступенем оброблення відомостей, на підставі яких ухвалюються рішення про реалізацію енергозберігаючих проєктів за рахунок позикових джерел коштів, доцільно виділити такі блоки цих відомостей:

1) блок вхідної інформації, який містить первинні дані, необхідні для подальшого обґрунтування проєктних рішень. Цей блок, своєю чергою, може бути поділений на такі частини: блок внутрішньої інформації про умови діяльності підприємства, яке передбачає реалізовувати енергозберігаючий проєкт (проєкти) (зокрема, до такої інформації належать дані про: наявні у підприємства обсяги ресурсів та їх прогнозні зміни, якість цих ресурсів, застосовувані підприємством технологічні процеси тощо); блок зовнішньої інформації про умови діяльності підприємства, яке передбачає реалізовувати енергозберігаючий проєкт (проєкти) (зокрема, до такої інформації належать дані про: ціни на виробничі ресурси, які використовує або планує використовувати дане підприємство, умови поставок цих ресурсів тощо); блок інформації про умови взяття підприємствами довгострокових позик (зокрема, до такої інформації належать дані про: ставки банківських відсотків у різних кредитних установах, терміни кредитування, умови надання гарантій повернення узятих позик тощо); блок інформації про енергозберігаючий проєкт (проєкти), який планує реалізувати підприємство (зокрема, до такої інформації належать дані про: вартість проєкта, питомі витрати енергетичних та інших виробничих ресурсів за ним, термін експлуатації проєкта тощо); блок інформації про

імовірність настання тих чи інших ситуацій, у яких може опинитися підприємство, зокрема залежно від рівня цін на енергоресурси),

2) блок вторинної інформації, який містить дані, одержані у процесі оброблення первинної інформації. Блок вторинної інформації, своєю чергою, може бути поділений на такі частини: блок інформації про очікувані натуральні обсяги виготовлення та збуту підприємством різних видів його продукції, а також про ціни на неї; блок інформації про питомі витрати на виготовлення та реалізацію підприємством різних видів його продукції за умови відмови від здійснення запланованого енергозберігаючого проєкта (проєктів); блок інформації про питомі витрати на виготовлення та реалізацію підприємством різних видів його продукції за умови здійснення запланованого енергозберігаючого проєкта (проєктів); блок інформації про показники фінансової стійкості та ризикованості діяльності підприємства;

3) блок загальної інформації, який містить дані, одержані у процесі оброблення первинної та вторинної інформації. Блок загальної інформації повинен містити, зокрема, дані про: умови надання позики для фінансування підприємством енергозберігаючого проєкту (проєктів) (насамперед, про ставку кредитного відсотка та термін повернення позики), очікуваний потік чистого прибутку підприємства у разі відмови від здійснення енергозберігаючого проєкту (проєктів), ставку капіталізації прибутку тощо;

4) блок узагальненої інформації, на підставі якої ухвалюється остаточне рішення про здійснення підприємством енергозберігаючого проєкту (проєктів) за рахунок позикових коштів. До узагальненої інформації повинні, насамперед, належати дані про: очікуваний потік чистого прибутку підприємства у разі здійснення енергозберігаючого проєкту (проєктів), результати капіталізації цього потоку та потоку чистого прибутку підприємства, який надходитиме у разі відмови від здійснення енергозберігаючого проєкту (проєктів) тощо.

Отже, описаний масив необхідної інформації має ієрархічний характер.

### Список використаних джерел:

1. Лесик, Л. І. (2013). Типологія видів і чинників формування економічного потенціалу підприємства. Науковий вісник НЛТУ України, (23), 271–278.
2. Мороз, Л. А. & Лебідь, Т. В. (2009). Стратегічний аналіз маркетингового потенціалу підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Логістика», (649), 214–219.
3. Висоцький, А. Л. (2014). Сутність та особливості збутового потенціалу як складової частини сукупного економічного потенціалу підприємств. Науковий вісник НЛТУ України, (24.8), 225–233.
4. Висоцький, А. Л. (2014). Види, чинники та об'єкти управління збутовим потенціалом машинобудівного підприємства. Науковий вісник НЛТУ України, (24.7), 315–323.
5. Ємельянов, О. Ю., Лесик, Л. І. & Висоцький, А. Л. (2015). Теоретичні засади формування та оцінювання виробничо-збутового потенціалу машинобудівних підприємств. Бізнес Інформ, (1), 124–130.
6. Ємельянов, О. Ю., Петрушка, Т. О. & Висоцький, А. Л. (2013). Діагностика ресурсного забезпечення як чинника формування виробничо-збутового потенціалу підприємств. Науковий вісник НЛТУ України, (23.4), 128–135.
7. Emelyanov, A., Kurylo, O. & Vysotskij, A. (2013). Structuring expenses of industrial enterprises in the evaluation process of its production and sales potential. Ekontechmod. An international quarterly journal, (4), 11–17.
8. Баландіна, І. С. (2011). Принципи формування потенціалу ресурсозбереження на підприємствах у сучасних умовах. Бізнес Інформ, (11), 141–143.

9. Бурда, В. Є. (2013). Потенціал енергозбереження та напрями використання альтернативних джерел енергії у промисловості. Економічний часопис – XXI, (1-2), 45–48.
10. Іваненко, О. В. (2013). Формування потенціалу ресурсозбереження соціально-економічних систем. Економіка. Фінанси. Право, (8), 7–10.
11. Некрасова, Л. А. & Хрістова, А. В. (2017). Формування ресурсозберігаючої моделі розвитку підприємства. Економіка: реалії часу, (2 (30)), 79–84.
12. Андрусів, У. Я. & Мазур, І. М. (2017). Комплексний підхід до забезпечення раціонального використання енергетичних ресурсів. Бізнес Інформ, (1), 44–49.
13. Сотник, І. М. (2010). Економічне стимулювання ресурсозбереження у контексті сталого розвитку України. Економіст, (12), 72–75.
14. Emelyanov, O., Petrushka, T., Lesyk, L. & Hryshko, V. (2014) The Impact of the Technological Development Level of Ukrainian Enterprises on the Competitiveness of Their Products. *International Journal of Business, Humanities and Technology*, (4), 129–135.
15. Caliskan, H. K. (2015). Technological change and economic growth. *Procedia Soc. Behav. Sci.*, (195), 649–654.
16. Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. *Eurasian Bus. Rev.*, (8(1)), 13–32.
17. Sredojecic, D., Cvetanovic, S. & Boskovic, G. (2016). Technological changes in economic growth theory: neoclassical, endogenous, and evolutionary-institutional approach. *Economic Themes*, (54(2)), 177–194.
18. Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2018). Assessment of the technological changes impact on the sustainability of state security system of Ukraine. *Sustainability*, (10(4)), 1186.
19. Емельянов, А. Ю. & Петрушка, Т. А. (2013). Исследование факторов технологического развития предприятий. *Проблемы экономики и менеджмента*, (11), 13–21.
20. Козик, В. В., Петрушка, Т. О. & Емельянов, О. Ю. (2013). Обґрунтування економічної доцільності впровадження ресурсозберігаючих технологій як чинника економічного розвитку підприємств. *Науковий вісник Національного гірничого університету*, (4), с. 134–140.
21. Chai, K. H. & Yeo, C. (2012). Overcoming energy efficiency barriers through systems approach – A conceptual framework. *Energy Policy*, (46), 460–472.
22. Kangas, H. L., Lazarevic, D. & Kivimaa, P. (2018). Technical skills, disinterest and non-functional regulation: Barriers to building energy efficiency in Finland viewed by energy service companies. *Energy Policy*, (114), 63–76.
23. Kostka, G., Moslener, U. & Andreas, J. (2013). Barriers to increasing energy efficiency: Evidence from small-and medium-sized enterprises in China. *Journal of Cleaner Production*, (57), 59–68.
24. Lesinskyi, V., Yemelyanov, O., Zarytska, O., Symak, A. & Petrushka, T. (2020). Development of a toolkit for assessing and overcoming barriers to the implementation of energy saving projects. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, (5(3)), 24–38.
25. Кінаш, І. А. (2015). Бар'єри на шляху впровадження енергоефективності та енергозбереження підприємств. *Сталий розвиток економіки*, (3), 185–189.
26. Севастьянов, Р. В. & Калініна, Я. Ю. (2014). Енергоефективність промислових підприємств України та бар'єри з її впровадження. *Економічний вісник ЗДІА*, (7), 144–154.